

AZERBAIJAN

AZERBAIDJAN

АЗЕРБАЙДЖАН

ASERBAIDSCHAN

Azerbaycan Millî Birliğinin Organıdır

EDITOR: „AZERBAIJAN“

MUNICH

Druck: Dr. Peter Belej, München 13, Schleißheimer Str. 71, Germany

Sayı 14.

1953

N. 14

AZERBAJCAN

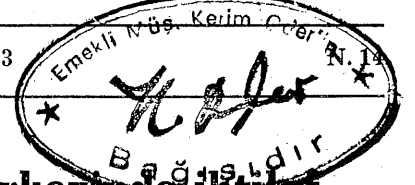
AZERBAIDJAN

АЗЕРБАЙДЖАН

ASERBAIDSCHAN

Sayı 14.

1953

Koordinasyon Merkezinde İttifak

Bizi Wiesbaden konfransına davet eden Amerikan Antibolşevik Komitesinin gayelerini vaktiyle açıklamıştık. Komitenin kurucuları, sovyetlerle paralel yaşama ümidini besleyenlerle yıllardanberi mücadele yürüterek şu fikirleri ileri sürmüşler: „Milletler, Sovyet diktatörleri esareti altında kaldıkca, insanlığın hürriyeti tehlikeden kurtulmayacak. Sovyet istibdadı altında ezilen milletlerin kurtuluşu ve demokratik memleketlerin hürriyetinin sağlanması, hür ve Sovyet mehkûmu milletlerin arasında sarsılmaz bir ittifakın kurulmasını amansızca talep ediyor.

Amerikan Komitesinin gayelerini inceden inceye öğrenen Azerbaycan Millî Birliği başkanlığı, Azerbaycan Millî İstiklâl Savaşını, dünya tarihinde ilk olarak meydana çıkan Tek bir Hür Dünya uğrunda muazzam savaşın haricinde bırakamazdı. Azerbaycan Millî Birliği, Amerikan Komitesinin davetini kabul ederek, tarih karşısında mesuliyeti cesurcasına üzerine aldı ve başka gayrı Rus millî teşkilâtları ile birlikde Ruslarla Wiesbaden'de bir masaya oturarak Antibolşevik cephenin yaratılması yollarını aradı. Uzun ve ağır tartışmalardan sonra Birleşmiş Milletlerin insan haklarına ait prensipine dayanan Wiesbaden beyannamesini Ruslar da imzaladı.

Sonraları Starnberg ve Münih konfransları neticesinde Rus teşkilâtları tarafından Füssen ve Stuttgartta tasarlanan SONR' dan bir eser de bile kalmadı, Antibolşevik Mücadele Koordinasyon Merkezi kuruldu. Bu Merkez de Birleşmiş Milletlerin insan haklarına ait prensipleri üzerine kurulmuştu.

Rus teşkilâtlarının, Amerikalıların yardımı ile, Füssen ve Stuttgart'da çağırdıkları konfranslarda kabul ettikleri programdan artık

„YA RUSYA İLE BERABER VEYA ONA KARŞI“

Bu başlığı taşıyan yazı, Paris'te çıkan ve beyaz rus emperyalistlerinin organı olan „Rus Fikri“ (Ruskaya Mısl) gazetesinin Temmuz 1953 tarihli nushasının başmakalesini teşkil etmektedir. Mezkûr baş makalede yazar, München'deki Antiboldşevik Koordinasyon Merkezinde, bu defa beyaz rus emperyalizmine karşı husule gelen „ayaklanmayı“ ele alıyor, kızıl-Rusyanın zorla işgal ettiği memleketlere mensub bulunan, millî teşkilâtların bağımsızlıktan bahsetmelerini Rusyaya karşı bir cephe alma gibi telâkki ediyor ve:

„Ya Rusya ile beraber veya ona karşı! - demekle, rus olmiyan milletlere tehdit savuruyor. Yazara göre, komünizmle mücadele hareketinin başında, her zaman rus milleti durmuş ve halen de durmaktadır... Hâkikat budur mu? Geçelim. .. Kommünizme karşı küçük Azerbaycan 63 defa isyan etmiş, bağımsızlık yolunda kendi kanını akıtmıştır. Kızıl - Moskofun pencesine geçmiş diğer memleketlerde de aynı çetin mücadele görülmüştür. Rusyada ise bu nevi isyanlar (maksadı bizimkilerden tam farklı olan, Kronştadt bahriyelilerinin isyanı hariç) o kadar da vukubulmamıştır.

Yurdumuzu işgal eden; uzun senelerden beri onu insafsızca sömüren: halkını, işkençeler yaparak, imha eden; karıyı kocadan, çocukları ana-babadan ayırıp, her birisini ayrı-ayrı mecburi iş yerlerine sürüp, feci şartlar altında çalıştıran; modern (latin) Türk alfabesini zorla rus alfabesiyle değiştirmeye mecbur eden; her fırsatta Türkleri ve diğer, rus olmiyan milletleri, ruslaştırmağa çalışan; onları, kitle halinde, anayurdlarından kaldırıp, başka memleketlere süren, şu menhus bir ünsüre karşı Kerenskiler ve Melgunovlar hangi bir cephe açdılar ?

Bilâkis, bolşeviklerin „millî“ siyasetlerini belki de destekliyorlar. Şu hususda **Azerbaycan**'ın rusca 13-nci Sayında Ceyhun beyin makalesine recd edirik. **Fakat bizler, bütün bunları rus milletine atfediyor, sömürgeçilik modasının çoktandır geçmiş olduğunu kavrayan aklı başında olan, anlayışlı, emperyalizm hisselerinden azad, rus teşkilâtları ile bir arada oturmağı kabul ettik.**

Bağımsızlığımızı canımız kadar seven, bizler rus emperyalistlerine sunları açıkca söylemek isteriz: Bizler, Rusya ile beraber komünizm karşı mücadeleye hazırız! Bizler Rusyaya karşı degiliz. Bilâkis, Rusyanın da gelecekte, **kendi millî hududları dahilinde, bağımsız yaşamasını isteriz!**

Bununla beraber, rus emperyalizminin de amansız düşmanlarıyız! Bizim, „Ya Rusya ile beraber veya ona karşı“ olmamız, rus siyasî teşkilâtlarının XX-ci asrın artık sömürgeçiliğe elveda ettiğini, gereğince, kavriyabilmiş olduklarına bağlıdır! Bir zamanlar: Macaristan, Bulgaristan, Sibiristan, Karadağ, Hırvatistan, Arnavutluk, Slovakya, Yunanistan, Romanya, Yemen, Suriye, Irak, Mısır, Cezayir, Tunus Trablus ve daha başka memleketleri elinde bulunduran, koskaca Osmanlı İmparatorluğu yerine geçen Türkiye Cumhuriyeti, bugünün talebelerini herkesten evvel kavramış, kimsenin toprağında gözü olmadığını, Yunan ordusunu perişan ettiği anda, ilân etmişti.

Nitekim, eskiden müstemlekeleri olan, bütün komşularının yakın dostu olmuştur. Diğer rus siyasî teşkilâtlarının da, tıpkı Nikolayevskiy grupu gibi, real görüşlü olup, rus olmiyan milletlerindavalarını zamanında kavriyabilmeleri, mustakbel Rusya için ancak hayırlı olabilir fikrindeyiz. Hududları eskiden beri belli olan, Azerbaycan ve, kızıl- Rusyanın istilâsına uğrayan, diğer memleketlerde, demokratik esaslar üzerine seçilecek Millet Meclisleri, kendi Millî Hükümetlerini kuracaklardır.

İşte, rus teşkilâtlarının da davâsı ancak bu olursa, komünizme karşı mücadele semimiyet ve elbirliği ile yapılabilir. En önemlisi ise, bunu açık söyliyelim: içimizde rus milletine karşı beslediğimiz kin de böylece kaldırılmış olur. Bu defa da: „Ya bizimle, veya bizlere karşı“ - demek sırası bizlere düşer. Makul cevabını, milletinin seadetini düşünen, rus teşkilâtlarından bekleriz.

Mukaddes saydığımız bağımsızlığımızdan vazgeçecek olan bir kimseyi aramızda görmek hülyası nafiledir.

Dr. Aziz Alpaut
A n k a r a

Sovyetlerin yeni manevraları

Son xeberlere göre Sovet hökûmeti Beynelxalk sehnedeki iki büyük taktiki addımı atmış.

1. Şergi Almanyada iktisadî siyasetin değişmesi.
2. Türkiye'ye yaranmak niyetiyle, vaktiyle Ankaraya karşı koyulan teleblerden vaz geçmek. Her iki addımın menâsı eynidir: Gerbde kurulmuş herbi müdafie bloklarını pozmak veya en azı zeyifletmek. Melum olduğu üzere Gerbde biri birine bağlı iki blok mevcuttur. Birisi Atlantik birliği O birisi Balkan birliği. Şergi Almanyadaki değişiklikler Atlantik birliği elehinedir. Türkiye'ye yaranmak ise Balkan birliğini yıkmak meksedini güdür.

Birinci addım hakta mexsus konuşacağız. Bugün ikinci meseleni izah etmekle yetineceğiz. Bu meselenin Kafkaz xalkları için büyük ehmiyeti var. Türkiye, Cenubda bizim komşumuzdur. Burada, Kafkaz xalkları emniyet içindedir. Bu inkâr kabul etmez bir heketettir. Bunu kommunist hökûmeti inceden inceye bildiginden xalklarımızı öz esaretinde saxlamak niyeti ile dayıma bu komşuluğu pozmağa çalışmış. Kreml unutmamış ki, inklâbın ilk illerinde Rusya genişliklerinde kanlı vetendaş muharibesi getdiği zaman, Kafkaz xalkları öz devletlerini kurdular, asayışı ve vetendaşlara sülhen yaşamak ve inkişaf etmek şerayitini te'min etdiler.

Kan tökmeden hür rejim kurup büyük ağrar, sosyal ve başka inklabı reformalar yaptılar. Bu sebebden Kreml ağaları, Kafkaz xalklarından intikam almağa onları azad ve müstakil heyatdan mehrum etmege karar verdiler. Kommunist diktatorluğu Kafkaz xalklarının hürriyetini boğdu. En göze çarpan fakt budur ki kommunistler, Kafkaz xalkları ile Türkiye arasında düşmançılık yaratmağa çalışmışlar ve bugün de çalışırlar. Bu komşu memleketler arasında normal dost münasibetleri yaradılmasına esla imkân vermirler. Kommunistler, ikinci dünya herbi biter bitmez, Gürcü alimlerine, Gürcüstan xalkı adından Türkiye'ye toprak teleblerinde bulunmak için emr verdiler. İstila edilmiş, kommünizm zülmü altında inleyen Gürcüstan Türkiye'ye karşı herhanki bir teleblerde buluna bilir mi?

Ve ya yukarıdan emr olmadan, Gürcü alimleri böyle meseleler hakta seslerini çıkara bilir miydiler? Şüphesiz ki bütün teşebbüs Kremlin Kommunist ağalarının diktatı altında baş gösterdi. Onlar Türkiye'ye düşman olduklarından, 20-inci esrde bütün me'nasını ka-

yb etmiş münakişeni diriltmek için Gürcü alimlerini ön cepheye sürdüler. Amma Türkiye hökûmeti Kremlin hiylekâr planlarını eyi anladı ve Gürcü xalkı ile münakişeye girişmek evezine Moskva Kommunist hökûmetine lazımı cevabı verdi. Kommunist hökûmeti, bugün de, Türkiye'ye yaranmakla, sözde münakişeli meselelerden vaz geçmek arzusu ile, Balkan birliğini sarsıtmak isteyir.

Amma bu isteklerine nail olmayacak. Otuz-otuz beş il bundan evvelki kibi, Türkiye yalnız değil. O çokdanberi Hür dünyanın büyük devletleri ile sıkı rabitededir. O, Atlantik ve Balkan birliğinin ezasıdır. Onun daxili ve xarici emniyeti te'min olunmuş. Onu kommunist sirenalarının şirin neğmeleri aldatabilmez. Bu hakta Kaskaz xalkları emin olabilirler. Amma kommunist hökûmetinin hiylekâr siyaseti dayıma gözümüzün önünde olmalıdır. Bu totalitler diktatorlar bizim tarixi haklarımızla, topraklarımızla ve xalklarımızın talehi ile keyfleri istediği kibi oynayırlar. Sovet mehkûmu xalkların interesleri ile hesablaşmadan, her şeyi, öz canı planlarının yerine yetirilmesi için kurban getirdiler.

Dünyada Sovet imperyalizmi kibi vicdansız rejim olmamış. Yalnız bu imperyalizmiden kurtulduktan sonra biz ve bütün dünya da, azad nefes alabiliriz.

Arzenidze

HÜR DÜNYANIN SARSILMAZ KALESİ

Birinci dünya muharibesi Türkiyeni ölkün hale salmışdı. Memleketi felaketden kurtarmak lazım idi. Bu ağır veziyyetde, Gazi Mustafa Kemal Paşa meydana çıkdı milleti birleşdirdi. Türk xalkının ve rehberin kehramanlığı ve fedarkârlığı neticesinde Türkiye zefere ulaşdı ve İstiklakini muhafize etdi. Sultanlık leğv edildi genc Türkiye Cümhuriyeti doğdu. Sovetler Mustafa Kemal Paşanın hareketinden istifade edip, Türkiyede'de, kommunist rejimi kurmak isteyirdi. O, zaman Türkiye'ye küllü mikdarda bolşevik agentleri gönderildi, onların içinde Kremlin kölesi Mustafa Sübhi de vardı.

Türk xalkı kommünizmi, bolşevizmi ke'ti suretde redd etdi. Türkiye Cümhuriyeti bütün fikrini, geyretini, zehmetini millî kalkınmaya serf etdi ve etmektedir. Büyük Atatürk, milletin refahını

kaldırmak için cesur reformalar yaptı. Ölüm yastığında onun vesiyeti bu olmuş: İrelide hell edilmeli çok meseleler var . . . Hepsini hell etmek için benim vaktim çatmadı . . . Yeni Türkiye'yi kurmağa devam ediniz. Millet'in hayat seviyyesinin yükselmesi ile, elakeli bütün tedbirleri yapınız. Serhedlerden çıkmayınız. Yaradıcı bütün faaliyetleriniz ana toprağınız dahilinde cereyan etmelidir.“

Türkiye bütün münakişe ve herblere koşulmur, dayıma biteref kalır: 2-inci Cahan herbinde Kremlin tekliflerini ket'i redd ederek, Türkiye, Stalin-Hitler İttifakına da koşulmadı. İkinci Cahan herbinden sonra, Türkiye Sovetlerin hayasızca teleblerini cesur'ane redd eder. Bundan sonra Amerika Birleşmiş Devletleri, öz kanı ile, öz hürriyetini tereddüdsüz müdafie etmeğe hazır, Türkiye'ye elini uzadır. Sovetlerin hayasız teleb ve tehditleri kesilir. Amma, Türkiye bilir ki Sovet İttifakı gibi komşuya inanmak olmaz. Türkiye Atlantik Birliğine dahil olur. Derhal Koreya'ya, insan azadlığının düşmanı olan komunizme karşı, Birleşmiş Milletler askerleriyle çiyin-çiyine çarpışmak için silâhlı kuvve gönderir.

Orada Türkiye, kayıtsız şertsiz hürriyete hizmet eden Amerika ile birlikde çarpışır. Adlay Stivenson demiş ki „Bizim müttefiklerimiz neinki stratejik noktelerini ve herbi kuvvelerini, bilhassa insanlık hürriyeti uğrunda yürüdüğümüz umumî savaşın hakkaniyetine derin inamı'da bizimle bölmelidirler.“ Bütün herbi kudretini, insanlık hürriyeti uğrunda geden umumî savaşın hakkaniyetine inanarak vermeğe hazır olmak Türkiye'nin beynelxalk siyasetinin temeltaşdır. Bunu Türk askerleri Koreya'da öz kehramanlıkları ve öz kanları ile isbat etdiler.

Orada akan Türk askerlerinin kanı insanlık hürriyetine feda edilmiş. Bunu Türk halkı bilir, o, bununla fexr edir. Bugün Türkiye'nin hürmeti, prestiji oldukça yüksektir. Bu hörmet, bu prestij spekülasyon ve diplomasi yolu ile değil, namuslu savaş, namuslu iş ve namuslu mukavilelerle kazanılmış. Amerika bunu kıymetlendirdi. Amerika Türkiye'ni anlıyor ve onu en sadik müttefik sanıyor. Senator Russelin dediği gibi: „Biz öz hürriyetlerine layık, ve hürriyetleri uğrunda savaşa hazır olan halkları destekliyoruz“.

Türkiye telebsiz ve şertsiz sadik müttefik oldu. Türkiye Avrupa ve bütün hür dünya ile yürüyor. Onun beynelxalk siyasetinde zigzaklar yokdur. O, veziyetin ehemiyetini büsbütün idrâk etmiş ve Veteninin müdafiesini möhkemletmekle meşguldur. O, Cenubi Avrupa'da herhanki bir tecavüzkarlığı önlemek için Yunanistan ile de

müttefikdir. Atlantik Birliğindeki möhkem mevki ile Türkiye bütün İslam dünyasına'da eyi tesir yapır. Kreml'deki değişiklere bakmayaarak İslam dünyası komunizme karşı sayık davranmalı.

Senator B. Long dedi ki: „Biz, umumî müdafie işinde, Türkiye'nin sedaketini ve ket'i kararını oldukça kıymetlendiririz. Türkiye'deki veziyet bütün Avrupa devletlerinin veziyetinden çok eyidir, çünkü bu memleket özü özünü müdafie etmeğe ket'i karar vermiş.“ Amerika Birleşmiş Devletleri Xariciye Naziri Dalles Ankaraya vardıkda Türkiye'ye karşı derin hayranlığını bu sözlerle, ifade etmiş: „Bütün müttefiklerimiz arasında en büyük ehtimadımız Türkiye'ye var. Derin memnuniyet hissileriyle Türkiye'nin Atlantik Birliğine dahil olmasını tebrik ederiz.

Türkiye Brigadasının Koreya çöllerinde gösterdiği kehramanlık önünde eğiliriz.“ Biz mühacirler, hürriyet uğrunda köleliğe karşı, umumî savaş işinde Türkiye'nin esil siyasetini ve hareketini tebrik ederiz. Bu, komunizme karşı barışmaz savaşa kalkmış her şexsin yüreğini simpati ile doldurur.

Gelecekte, hürriyetin esaret üzerinde müzeffer olduğu vakit, Sovet mehkûmu milletler demokrasi ailesine katılacak ve o zaman şerefli bayrak hürriyetin silâhdaşı-Türkiye'nin olacak.

Peter Alan-Salamov

«Stalin dilçi»

Stalinin gösterişleri üzere, 1950-ci yılda, „Pravda“ gazetesi sütunlarında Sovet dilçiliğine hesr olunmuş münakişe, „âlimler âlimi“ Stalinin çıkışı ile sona erdi. Stalinin dilçilik meselelerine hesr etdiği yazıları „Marksizm ve dilbilgisi meseleleri“ adlı kitabça şeklinde milyonlarca sayıda „Gospolitizdat“ terefinden neşr edilmiş ve bütün dillere çevrilmiş. Stalinin „dahiyâne icadları“ etrafında kopan yaltaklık fırtınası mutad Sovet dalkavukluğunun bütün sınırlarını aştı. Secde etmekden yalnız parti ve Sovet ağalarının değil, emler akademisi azâlarının da alımları catladı. Stalinin dilçiliğe aid „dahiyâne icadı“nı gözden geçirelim: „Dil maddi nimetler istehsal etmir, kelimeler istehsal edir. Dil herhanki bir cemiyet terefinden değil, bütün cemiyet, cemiyetinin bütün sınıfları tarafından, yüzlerce nesillerin gayretleri neticesinde vücuda getirilmiştir.

Dil bütün cemiyete, cemiyetin bütün sınıflarına hizmet eder." İşte Stalinin dilbilgisi hazinesine" büyük hediyesi yukarıdaki sözlerden ibarettir. Amma, Sovet diktatörlüğünün muhafizesi, genişlemesi ve siyasetinin yöneltmesi için Stalinin cılız kitabının büyük ehemiyeti vardır. İlk önce, devlet nezeriyesinin değiştirilmesi göze çarpır. En mühüm burasıdır ki, Stalin açıktan açıkça markisizmi teftişe kalkışır. Öz eski tezini ki „Markisizm dogma değil, fealiyet için bir önderlikdir“, şimdi böyle ifade eder: „Markisizm öz inkişafında yeni tecrübe, yeni bilgilerle zenginleşmeden alı kalabilmez, demek ki onun formülleri zaman geçtikçe değişmeli ve yeni tarihî vazifelere uygun formüllere evez edilmeli.“

Markisizmin bir takım formül ve hükümlerinin teftiş edilmesi sovetlerin karşılaştığı zerreten ireli gelir. Her şeyden evvel, Engelsin devlet nezeriyesi değiştirilmeliydi. Vaktiyle Engels yazırdı: „İtaat altında bulundurulması icab eden ictimai sınıflar aradan kalktığı zaman, bir sınıfın başka sınıf üzerinde hökmeranlığına ihtiyac kalmadığı için hükümete de ihtiyac olmayacak.“ Stalin özü, 1936-cı yılda, 8-ci Sovet kurultayında dedi ki, „Bütün istismarçı sınıflar leğv edilmişler. İşçi sınıfı kalmış. Köylü sınıfı kalmış.“ Stalinin, öz itirafına, yâni yukarıdaki sözlerine göre, Sovet İttifakında devletin sömür getmesi için bütün şerait yaranmış.

Lâkin, öz diktatörlüğünün mahfuz bulundurulması ve genişletilmesine hak vermek için, Mart 1939-da, partinin 18-ci kurultayında Stalin yeni dogma irad etdi: „Kapitalist çemberi şeraitinde devletin zeval bulması onun zeyiflemesi yolu ile değil, onun kuvvetlenmesi neticesinde olmalıdır.“ O zamandan beri Sovet devletinın cezalandırıcı funksyonları gayet artmış. İkinci cahan herbinden sonra, Sovetler İttifakının beynelmilel veziyeti çok değişti. Sovetler İttifakının sınırlarında kudretli bir komşu devlet kalmadı. Sovetler İttifakı, Kızıl Çin de dahil, „Halk demokrasi devletler“ ile çevrilmiş. Görüldüğü gibi kapitalist çemberinden eser bele kalmamış. Bugünkü veziyette „Kapitalist çemberi“ hakta söhbetlere kimse inanmıyor. Stalinin en yeni, „devlet nezeriyesine“ göre ikinci dünya herbinden sonra devlet cihazı, bilhassa MVD-nin funksyonları azalmalıydı.

Stalin dilçiliğe ait yazılarında, 18-ci parti kurultayında ortaya atıldığı öz devlet nezeriyesini Engelsin omuzlarına yükleyerek ondan vaz geçir. O, bu defe, devletin zeval bulma meselesini bırakır uzak geleceğe, yâni dünya kommunist inklabının vuku bulmasından, kommunizmin bütün dünya üzerinde zeferinden sonraya. Stalinin „dilçilik elmi“nin bu kısmı aydındır: Sovet diktatörlüğünü onun ordu-sunu, cebr ve zorlama cihazını daha da kuvvetlendirerek, Sovet

mahkûmu hakları dünya kommunist inklabı patlatmak yâni dünyanı esarete almak için hazırlamalı. Millet ve sınıflar meselesine gelince, Stalin aşağıdaki dogmalarla sınıf ve sınıfı mübarizeni geride bırakarak en mühüm ve sabit ictimai kategori olan milleti, ön plâna çekir:

a) „Dil, bir münasibet vastesi olduğundan bütün cemiyet ve onun azâları için ümumi bir dil olmuş ve olmaktadır.

b) Bir çok lehçe ve argoların mevcudiyetini ümumi halk dilinin varlığını inkâr değil, bilakis teyit edir. Bütün lehçeler ümumi halk diline tabi kollardır.

c) Dilin „sınıfı“ olma formülü marksizme aykırı olan hatalı bir formüldür.“ Keyd etmeliyiz ki, marksizme göre, „Beşeriyet tarihi, sınıfı mübarize tarihinden ibarettir.“ Marksın bu doktrininden Stalin vaz keçti. Amma, hür memleketlerde sınıfı mübarizeni alevlendirmekten ketiyen vaz keçmemiş. Sovet imperyalizminin intereslerine, bugün, en uygun milletler arasında mücadele alevlendirmek, Doğu milletlerini Batıya karşı koymak aynı zamanda Sovet İttifakı dahilinde millet meselesini ön plâna çekmekle Sovet mahkûmu halklara Sovet patriotizmini aşılama ve onları hür dünyadan büsbütün ayırmak.

Sınıfı nezeriyeden, millet nezeriyesine atlayışın başlıca sebeplerinden biri de, Kremlini çok korkudan, onun „dünya kommunist inklabı“ arzularını suya düşüren hür memleketlerde heyata atılmış „Tek bir Hür dünya“ hareketidir. Kommunist internasyonalizmini kökünden kazıyan, bu progressiv hareketi Sovetler, „soysuz kosmopolitizm“ deye damgaladılar ve onun elehine amansız hücumu geçdiler. Akademik Aleksandrov, Stalinin „dilçiliğe aid icadlarının“ bu kısmını böyle anladır: „Ümumi milli dilin mevcudiyetini ve zerretenini inkâr eden bu hatalı, gayri marksist nezeriye, (dilın sınıfı olma formülü) bütün halkları esarete alıb, onların dillerini ve kültürlerini leğv etmeğe kalkışan, dünya üzerinde öz hökmeranlıklarını kurmak isteyen anglo-amerikan imperyalistlerinin siyasetini esaslandıran burjuva-kosmopolitlerin degirmanına su tökür.“

Yalnız Hür halkların değil, Sovet mahkûmu halkların da fikirlerini ve arzularını okşıyan Tek bir Hür dünya ideasından Kremlinin ne kadar korkduğunu Aleksandrovun yukarıda zıkr olunan satırları gösterir. Stalin, „Temel ve üstyapı nezeriyesini“ de rahat bırakmamış. Kommunizmin ebediliğini ve tam mükemmelliğini isbat ve Sovet diktatörlüğünü mahfuz bulundurmak niyeti ile, Stalin mahut „temel ve üstyapı“ nezeriyesinde, öyle de dialektik materyalizmin inklab ve tekâmüle aid hükümlerinde mühüm değişiklikler yap-

miş. Marksa göre istehsal kuvvetleri ve ona tekabül eden istehsal münasebetlerinin mecmuu herhanki bir anda insan cemiyetinin temelidir, siyaset, felsefe, din, maneviyet, ahlak v.s. ise üstyapıdır. Marksın sözleri ile diyerek: „Her istehsal tarzının özüne uygun olan ideleri, ahlakı vardır.“ Marksın bu „Temel ve üstyapı“ nezeriyesine göre istehsal kuvvetlerinin inkişafı öyle bir veziyet yaradabilir ki, istehsal münasebetleri istehsal kuvvetlerinin yeni seviyesine tekabül etmez. Bu halda Temel yıkılır ve onun üzerindeki üstyapı da çöker. Bizim devirde ise elm teknik istehsal kuvvetlerinin büyük süretille inkişafının teminidir. Demek ki, istehsal münasebetleri, daşkın tempo ile inkişaf eden istehsal kuvvetlerinden geri kalacak yâni ona uygun olmayacak.

Bu da o demektir ki, devrimizde, yâni atom devrinde, aramsız ink-lâblar vukubulmalıdır. Bu nezeriye'ye göre Sovet İttifakında da ink-lâblar patlamalı. Öz „Dilçilik elminded“ Stalin bu meseleni böyle aydınladır: „Marksizm dil inkişafında âni patlayışları, yaşayan dilin âni ölümüne ve yeni dilin âni doğuşunu kabul etmiyor. . .

Eski keyfiyetden yeni keyfiyete, patlayış yolu ile geçme kanunu yalnız dil inkişafı tarihine değil, temel veya üstyapıya aid olan başka ictimai vakalara, bele her defe tatbik olunabilmez. Bu kanun biri birine düşman sınıflara bölünmüş cemiyete aittir. Biri birine düşman sınıfları olmayan cemiyet için bu kanun zeruri değil.“ Yudin Stalinin bu „elmi icadını“ böyle anladır: „. . . Sosyalist ve kommunist cemiyetleri inkişafında müezzem irelilemeler, **Sosyal ink-lâblar**, içtimai kuruluşun değişmesi yolu ile değil, kommunist cemiyetinin esasından, patlayışsız doğacak.”

„Stalin dilbilgisi“ Sovet diktatörlüğünün daha da kuvvetlendirilmesini Sovet mahkûmu halkların dünya kommunist ink-lâbına kurban olarak hazırlanılmasını; kommünizm için en korkunc olan, Tek bir Hür dünya idesi altında Hür Dünya halklarının birleşmelerine aman verilmemesini, milletlerin patriotizmini istismar ederek Doguyu Batı elehine ve Batı memleketlerini biri-biri elehine kışkırtılmasını talep edir. Ve nihayet „Stalin dilçiliği“ hür memleketlere sınıfı mübarizeleri, ink-lâbları, patlayışları, vetendaş herblerini hediye olarak bırakır, Sovet İttifakı halklarına ise sakit, sessiz, savaşız, patlayışsız cıt çıkarmadan Kreml ağalarına hizmet etmek köle talehine tabi olarak öz kanları ile Sovet istibdadını dünyaya yayıb, hürriyeti boğmak haklarını verir.

Azeri

Otuz yıl evvel

„YAŞIL KELEMDE“

(aynen)

Avropaya tehşile gedecek telebeler içerisinde „Yaşıl Kelem“ derneğinin feal ve çalışgan üzvülerinden Ali Yusuf ve Henife Zeynallı ile beraber bir neçe şair genç edebiyat meraklılarının şerefine olarak „Yaşıl Kelem“ hey'eti idaresi tarafından kanun saninin 13-nde bir çay meclisi tertip edilmişdi. Çay meclisinde „Yaşıl Kelem“ üzvüleriyle beraber bir çok edebiyat meraklıları osmanlı şair ve müher-rirlerinden möhterem Feyzullah Sacid ve Raşid Sureyya beyle arkadaşları da hazırıldılar.

Meclisi „Yaşıl Kalem“ üzvü şair Salman Mumtaz efendi idare ediyordu. Müfariket edecek yoldaşların in vanine bir çok nitkiler söylendiğinden sonra Meclisin ricasine göre Ali Yusuf efendi yeni yazmış olduğu „Aras“ menzumesini okudular. Sonra Feyzullah Sacid bey, doktor Reşid Sureyya, Salman Mumtaz efendi kendi is'ar-larından bir neçesini okudular. Böylelikle çay meclisi gece sa'et 12 de bitdi. Sabahisi, Kanun saninin 14-nde „Yaşıl Kelem“ derneği üzvüleri kendi arkadaşlarını müşa'iyet ve son vida etmek meksedile istasyonda hazır bulunmuşlardı. Salman Mümtaz efendinin cidd-cehdi sayesinde müteferrik suretde bulunan otuz nefer telebe bir araya toplanmış „Yaşıl Kelem“ derneğininmesarifiyle büyük bir istol açılarak çaylar içilmiş yine nitkler söylenmişdir.

Sa'et 9-da tren Batuma müteveccehen hareket etmişdir. Eşitdigimize göre „Yaşıl Kelem“ derneği bu yakınlarda edebi bir müsavire tertip edecekdir. Bundan hasil olan para ile bir mecmue neşr edecekdir.

Azerbaycan, 14 Kanun sani 1920

Şamahı mehkemesi

VEYAHUT BİR HAINİN MÜKAFATI

(SON)

(Başı geçmiş saylarımızda)

Müttehimlerden Amirofda Avalov gibi mehkeme karşısında biraz „inatlık“ yapıyor. Unutmıyalım ki müttehimin kendisi prokuror imiş, buna göre de kendisini müdafaa etmekte sen'eti göstermek isteyir. Amirof, vazife ifa ettiği esnada yaptığı, hataları „eksi inklâbçı sabotajı sırasına dahil etmek istiyor. Lakin sorğudan sonra mehkemenin „nasihetine yanaşıp bir kadar „güzeşt“ güdiyor. Böyle ki Prokurorun: „Sizin eksi-inklâbçı teşkilâtınızın yürüttüğü maksadı biliyor muydunuz? sorusuna - Müttehim böyle cevap veriyor: - maksad belli idi: Azerbaycanı Sovyetler İttifakından ayırmak, kapitalizmi yeniden canlandırmak. Bununla beraber, „müselleh bir isyan hazırlığı fakarasını“ redd ediyor.

Müttehim Kelenderof (iyirmi beş yaşında baytar) Sovet muharriinin tasvirine göre mehkeme karşısında isbat vücud edenlerin en çirkini, en rezili: „katil“, „sabotajcı“, Mehkemenin ittihamına baş egerek onun her bir talebelerini kabul eder ve „itiraflar“ sahifesini heddinden artık zenginleşdirer. Misal için; filan kolhozda „hayvan hastalığını def etmek behanesi ile, birkaç atlara hastalık aşılıyor. hayvanlar kırıldıktan sonra derileri dezinfekte etmek maksadı ile kadın feldşeri kolhoza gönderir. Lakin hemin kadın (bir Rus) sağlam hayvanların birisine hastalık aşılıyor, ve neticede hayvanların hepsi hastalanır.

Prokuror bu hadiseye böyle bir mâna verir: - Bu alçak faşist öz çirkin elini kızıl orduya kaldırıyor muş! Reis soruyor: Kızıl Ordu ihtiyacı için siz atları nasıl seçirdiniz?

Müttehim:

-Ben zedeli hayvanları seçiyordum. Lakin bizim istegimize rağmen, harbi komisyonlar bu hayvanların hiç birisini kabul etmediler. Bu bir cinayet! : doğrusu böyle „sabotajçılar“ la Kızıl Ordu rahatcasına uyuya bilirmiş(!)

Prokuror:

-Zira'et Komissariyatında çalışan Bizov ne söylüyordu?

Müttehim:

- O, bana söylüyordu ki o, çalıştığı seviçde bir eksi-inklâbçı grup var idi. Prokuror: Hayvan hastalığını dahada artırmağı Amirov, sizden talep ediyor muydu?

Müttehim: — Evet, O, böyle direktifler veriyordu.

Prokuror: — bir eksi-inklâbçı teşkilâta **muteelik** olduğunuzu biliyor muydunuz?

Müttehim: — Evet biliyordum; ben onların arasına otomatik dahil olmuşum. Prokuror: — Amirovun direktifleri üzere sabotaj faaliyetinde bulunduğunuzu itiraf ediyor musunuz?

Müttehim: — Evet, ben sabotajı Amirov ve Yurhanovun direktifleri üzere yapıyordum. Prokuror: — Kim size bu memleketten, kalıp gitmenizi tavsiye ediyordu? Müttehim: — Amirov.

Prokuror: (Amirova müracaaten:) — Kelenderofun sabotaj yaptıklarını bildiğiniz halde, niçin onun gitmesini tavsiye ediyordunuz?

Kelenderov: — Çünkü o benim hemşerim idi. Lakin Öküzün büyüğü peğede imiş, müttehim Tanrıyev bu gülünç komedini en „yüksek“ derecelere çıkarır. Muallimlerine kendisini iyi göstermek isteyen bir mekteb çocuğunu temsil ederek, müttehim uzun-uzadı sabotaj ve eksi-inklâbçı „faaliyetinden“ dem vuruyor.

Nihayet sel gibi akan bu teferruatı, prokuror dayandırmak mecburiyetinde kalıyor. — Kolhozlarda ne türlü sabotajlar yaptığınızı söyleyin. Tanrıverdiyev „itiraf“ larına devam ederek: — Evet sabotaj faaliyetini ben kendim idare ediyordum. Bir gün birkaç at hastalandı. Bu fakarayı baytar idaresine ve ziraat şubesine haber verdiler. Şamahıdan gelen Yurhanov beni „İdyol“ kolhozuna gönderdi, evdet ettiğim esnada baytar idaresi atları alamadığını öyrendim. Köklen bir at seçerek, ben Şamahıya gettim. Evdetimde at hastalandı, otobisi onun zehetlenmiş olduğunu gösterdi. Doğrusu onun dezinfektion edilmesi bahanesi ile zeherliyorlardı. Bizim kolhoz atsız kalmışdı.

Hele bu ipdidaisi idi. Sonraları biz faaliyetimizi ciddileşdirmeğe çalışdık. Atlardan sonra üç öküz zeharlendi... Ekin yerlerinde de sabotaj yapılırdı. Ekin kescile gecikdiriliyordu veyahut müzurr bir surette yapılırdı, denler karışılıyordu. Tabii bunların hepsini biz mehsulâtı azaltmak, kolhozları **yoksullaştırmak** ve köy ehalisi arasında narazılık yaratmak için yapırdık. Bu ufak tüfek sabotaj faaliyetini mühakimeye kâfi görünüyor. **Prokuror** müttehimine bu suvali veriyor: — Sovet hükümeti eleyhine hazırlanan müselleh üsyandan haberiniz var mıdı?

Müttehim: — Bu hususda Hüseyinov bana müfesselen söylemişdi.

Prokuror: — İbrahimov nasıl? hamen üsyanı yapmak için size direktivler verirdi mi?

Müttehim: — Evet

Prokuror: — Siz haman direktivleri nasıl icra edirdiniz

Müttehim: — Kolhoz hesab kitabları karşılıklıydı, denler ora bura dağılırdı, kolhozçular sebebsiz cerimelenirdi. Bununla biz Sovet hükümeti eleyhine narazılık yaratmak isterdik. „Müselleh üsyanı“ dersini kolayı öyrenmemiş olan bu kolhoz sedri böyle tuhaf „izahatlar“la mühakemeni daha da gülünc veziyyetde koyur. Cebiyevin izahatı mühakimeden hariç birkaç eşhasın faaliyetini sehneye çıkarır. O cümleden mühakime müstentekiz ve bir doktor. Hemen doktorun evinde „meşhur“ müselleh üsyan meselesi müzakire edilirmiş. Müttehim ehalinin rıçasına binaen meşcitlerin açılması lehine propağanda yapmak vazifesi ile müzeffef, imiş. Prokuror soruyor: — eksi-inklâbçı teşkilâta kimleri celb etmişdiniz?

Müttehim de isim söylemeden bu cavabı veriyor: — Bir çok kim-seleri, mühakime için şu „isbat“ kâfi görünüyor. Müttehim Sadikov „başka bir eksi-inklâbçının“ verdikleri direktivler, üzre, Azerbaycan, Sovetler İttifakından ayırmak lehinde propağanda edermiş; bunun için müttehim ne yapıyormuş? Anayası tekstine işare ederek meşhur 17-nci maddeni gösteriyormuş. Ümume melumdurki hemen madde, Sovet İttifakına dahil olmuş her bir cumhurriyetin istediği zaman haman İttifakı terk etmek hak selahiyeti varlığından dem vurur. Diger bir „şahid“ bir rus kadını müttehimlerinden Mamedovun kadınlara eşed derecede zaif göstermesini söylüyor ve diyor: „Bundan dolayı bir çok „şehadet“ „sabotaj“ ve „eksi-inklâb“ maddelerini artıracak olurmuş. . Hülase „yazıya pozu olmaz“ tabirince müttehimlerin mehv olması idiler. On dört adamdan sekizi Hemit Sultanofa „Vezni şiir“i olmak sifeti ile, idama mehkum olunur. Bunların isimleri: İbrahimov, Hüseyinov, Avalov, Mamedov, Amirov, Yurhanov, Kelenderov, Hüseyinov. ve saire.

Tabii Hamit Sultanof müstesna edilmiyor, artık kendi milletinin kanını akıdan hain mükafaatını aldı.

Ceyhun Hacıbeyli

Bağirovun son çıkışı

1953-cü il 28 Mayıs da Cumhuriyet parti fealları yığıncığında, Sovet İttifakı Kommunist Partiyasının 19-uncu Kurultayının Azerbaycan Partiya teşkilâtında öğrenilmesi ve yerine yetirilmesi gedişi hakkında Mir Cefer Bağirov meruze etdi. Me'lum olduğu üzere partiya feallarına, onların sıralarının artmasına ve onların hazırlanmasına büyük ehemiyet verilir. Partiya fealları Sovet diktatorlarının iradesini heyatın her sahesinde tetbik edenlerdirler.

Feallar paslanmasınlar deye, tez-tez partiya feallarının yığıncakları çağırılır. Bu son yığıncakda Bağirov Partiya feallarını daha şiddetli kamçılamaş. O deyirdi ki: „Planın yerine yetirilmemesini doğrultmak için müesseselerin, teserrüfat, partiya ve hemkârlar ittifağı işçilerinin heç bir obyektiv sebebi, heç bir behanesi yoktur. Bu teşkilâtların öz planlarını yerine yetirilmemelerinin sebebi onların rehberlerinin fealiyetsizliği neticesidir, trest, me'den, müessese ve teşkilâtların teserrüfat, partiya, hemkârlar ittifaqları rehberlerinin öz vezifelerine vicdanla yanaşmamaları neticesidir.

Bu tarzda, O, bütün senayi, transport ve köy teserrüfatı rehberlerini kamçılıyordu. O, müessese ve teşkilâtların rehberlerinin medeni seviyesinin aşağı olduğundan, iktisadî meseleleri yaxşı bilmediklerinden, işe sehlenkârlıkle yanaşmalarından uzun-uzun danışdı. Meraklı burasıdır ki „Neft e'malı fabrikaların be'zi işçileri me'denlerin, trestlerin, ayrı-ayrı işçilerinin öz vezifelerine me'suliyetsiz yanaşdiklarını bildikleri için, mehdud idare meksedleri güderek ve öz istehsalının noksanlarını devletden gizletmeğe çalışarak, çok vaxt xam nefti tehvil alarken me'den ve trestlerin işçilerini kasten aldatır ve hesabda onlara kelek gelirlir”.

Heç bir şey Sovet rejimini bu sözlerden daha aydın tesvir edebilmez. Hekiketen bütün Sovet sistemi yalan ve kelek üzerinde kurulmuş. Sonra, o işçilerin üzerine yüklendi: „Bir sıra müesseselerde nisbeten xeyli fehle hetda iş normasını da yerine yetirmir. Fehleleri istehsalata dayimi bağlamak uğrunda hele indiyedek lazımcına mübarize aparılmır“. Cumhuriyet köy teserrüfatının esas bitkisi olan pambuğu korumak için suya kenaet etmek sahesinde müstesna

tedbirler görülməsini de Bağırov emr etdi. O dözülməz bir fakdan da danışdı.

1953-inci ildə 51.529 kolxozçu müeyyen edilmiş eməkgün minimumu yerinə yetirmemişlər. Bir sıra kolxozçularda, kolxoza zidd meyillər, istehlâqçılıq meyilləri davam etməkdəymiş. Geriyə kalan kolxozlardan çox da ireliyə getməyən, öz planlarını, öz tapşırıqlarını yerinə yetirmiyən, xalk təserrüfatına zərər vuran Sovxozlar da az degilmiş. Bağırov emr etdi ki; „Partiya rehberləri özleri üçün neticə çıxarmalı və başa düşməlidirlər ki, ne keder semeresiz işleyirlər və partiyamızın 19-uncu Kurultayı qərarlarının qarşıya koyduğu yüksək teleblərə uyğun olaraq öz işlərini hekiki surətdə yenidən kuralıdırlar“.

O, Cümhuriyyətin Maarif Nazirliyinin işində anlaşılmaz bir kayğısızlıq və arxayınçılıqdan da behs etdi. Bağırov göstərdi ki, yalnız sıravı kommunistlər içərisində degil, hətta rehber kadrolar içərisində de partiya və hökumətin qərar və direktivlərini yerinə yetirməyə formal surətdə yanaşan, bunları həyata keçirmək uğrunda mübarizədə feallıq, təşəbbüskârlıq və əzmkârlıq göstərmiyənlər, az degilmiş. Çox vaxt belə faktlar baş verir ki işçilər tapşırılmış işi pozdukları halda hegigi vəziyyəti hətta gizlətməyə çalışırlar, hiylə işlətməyə başlayırlar, gözden eski asmaq və partiyayı aldatmaq yolu ilə gedirlər.

Məsuliyyətsizliyə, sehlenkârlığa və formal münasibətə son koymağa, islah edilmez e'yanları isə bütün keçmiş „xidmətlərindən“ asılı olma-yaraq idarə və təşkilâtlardan kənar etmək emrini verərək kolxoz malını oğurlayanlara, dostbaz, kohumbaz və yaltaklara da çatmış.

Kapitalizm ehatəsindən de danışdı. Şüphəsiz ki Birləşmiş Amerika Dövlətlərini də rahat bırakmadı. Bu münasibətlə, o, hepsini sayıq olmağa, Daxili İşlər Nazirliyi orqanlarına var kuvve və bacarıqla kömək etməyə çağırırdı. Sonra isə „törtöküntülərlə“, „burjua ideolojisini daşıyanlarla“, „pozğunlarla“, „böhtançılarla“, „mənseb pereslərlə“, „iki üzülərlə“ və lovgalanan, özündən bedğüman işçilərin arxayınçılığına, maymaqlığına və xatircemliyinə qarşı amansız mübarizə aparılmasını, Bağırov teleb etdi.

O, hər kommunisti, partiyanın bir eskəri və feal savaşıcı sifətiylə 19-uncu kurultayın qərarlarının, beşinci beşillik planı vaxtından əvvəl ifa etmək uğruna mübarizəyə də'vet etdi. En sonda, o, Azərbaycan Kommunistlərinə: „Sosyalist vətənə hədsiz sədəketli olduqlarını, Partiyanın Mərkəzi Komitəsi etrafında sıx birləşmiş olduqlarını bir daha nümayiş etdirməyi“ emr etdi. „Bakiniskiy Raboçiy“ və „Kom-

munist“ qəzetlərinin bildirdiyinə görə Bağırovu, gürültülü alkışlamışlar, hepsi ayağa kalkmış.

Kısa söylərsək Bağırov bütün Partiya feallarına emr etdi: „Seferber etməli“, „sıkmalı“, „hücum etməli“, „ləğv etməli“, „kökündən qazımali derbə endirməli“, amma Kreml üçün daha fazla Neft, mən, buğday, pambuk, yun, çay, tütün, et, yağ v.s. istehsal etməli. Görürüz ki sona kəder Bağırov Sovet diktatorluğunun kölesi olaraq kalmış. Sovet diktatorluğunu genişlətmək və möhkəmlətmək üçün Azərbaycanın bütün varidatını esirgəməmiş. Onun son məruzəsi, Kremlin nəzəri ilə bakarsaq, yüksək ideoloji səviyədədir və Malenkovların, Bulqanin və başkalarının məruzələrinə büsbütün benzəyir.

Bütün işlənən terminlər də eynidir—tərtemiz Sovet tarzındadır. Hələ bu sözlərə baxınız: „heç bir obyektiv səbəb“, „heç bir bəhanə“, „işə vicdanla yanaşmama“, „mədəni səviyədə aşağılıq“, „iqtisadi işlərdə savadsızlıq“, „məhdud idarə məqsədləri“, „məsuliyyətsizlik“, „kelekbazlıq“, „fəhlələri istehsala dayımi bağlamaq“, „dözülməz faktlar“, „kolxoza zidd meyillər-istehlâqçılıq“, „kayğısızlıq“, „arxayınçılıq“, „hiyləkârlıq“, „yalançılıq“, „gözden eski asmaq“, „sehlenkârlıq“, „oğrular“, „dostbazlar“, „kohumbazlar“, „yaltaklar“, „törtöküntülər“, „pozğunlar“, „böhtançılar“, „mənseb perestlər“, „lovgalar“, „özündən bedğümanlar“, „maymaklar“, „xatircemlər“, „arxayınçılar“, v.s.

Bağırov hepini sayıq olmağa, Sovet İttifaqlarının möhkəmlətmə, Mərkəzi Komitənin etrafında birləşməyə çağırırdı. Amma bunlar hepsi yardım etmədi. Onu vəzifəsindən atdılar. Onu vəzifədən, fəna çalışdığı üçün degil, Kreml ağaları arasında gədən diktatorluk mübarizəsində, Beriyanın qrupasında olduğu üçün atdılar. 19-uncu Kurultayın qərarlarına həsr olunmuş olduqca uzun məruzəsində, o bir kəlimə Malenkov haqta söylemədi. Lakin, o, hepsini öz ağası və dostu Beriyanın MVD-ə sine var kuvve ilə yardım etməyə çağırırdı. Bağırov öz ağasının zəferinə gəyət inanırdı, ona görə, o Malenkova əhmiyyət vermədi.

Eğer ağasına qarşı bu inanc olmasaydı, Bağırov, bu alçaq, yaltak və kərkək cellad öz ağası Beriyayı öz eliylə satardı və məruzəsini Malenkovun qarşısında sürünməklə başlayıb, səcde etməklə bitirərdi. Olduqca meraklı budur ki; 28 Mayıs da, Bağırov, ona təbii partiya rehberlərini günahkârlandırdı. Bağırov deyirdi: „Be'zi rayon Partiya Komitələrinin birinci kətibləri eslinde rayon komitəsinin bürosunu ləğv etmişlər, məsələləri təkbaşına həll edirlər, hətta bə'zən onlar

diğer kâtibleri ve büro üvlerini yuxarı partiya organlarının kerarları ile tanış etmeyi de lazım bilmirler

Bu dözülmez halların kökünü ke'ti suretde kesmek, mügessirleri ise ifşa etmek lazımdır". Bağirovu aynı cinayetlerle teksirlendirib malenkovçu Pospelov, onu vezifeden atdı. Evet Sovet İttifakında, bütün meseleler Malenkovdan başlamış rayon ağalarına keder tekbaşına hell olunur. Sovet rejimin de yalnız buna dayanır. Stalin de tekbaşına diktatorluk ederek dayıma „kollektiv rehberlikden“ dem vurdu. Mesele burasındadır ki, Sovet diktatorluğu gibi dözülmez rejimin kökünü ke'ti suretde kesmeli. Tekbaşına diktatorluk mübarizesi devrinde, Kreml ağaları, xalklarla oynuyarak be'zi güzestlere ge-debilirler.

Amma Malenkovların, Bulganinlerin elinden azadlık beklemek beyhudedir. Azadlık onların ölümü demektir. Korkak diktatorlar öz övlerini öldürmege kadir degiller. Onların cezedleri üzerinden azadlığa kavuşmağa kadirimiz mi biz?

Karabağlı

Azerbaycan Millî Birliğinin Şerg xalklarına müracaatı

Şerg xalkları! biz sizin kardaşlarınız çok seviniriz ki, imdi, radio „Azadlık“ vasitesile, Sovet istibdadı altında inleyen xalklarımızın talehi hakda hekiketi söylemeğe imkânımız var. Kommunist partiya-sının 12-inci kurultayının 30-cu il dönümü münasibetiyle, Sovet radiostasyonları, Sovet metbuatı bütün Şerg xalklarının dilinde Size Sovet İttifakı Şerg cumhurriyetlerinin, Lenin-Stalin millî siyaseti neticesinde „çiçeklenmesinden,“ „me'sud heyata kavuşmasından“ uzun-uzun danışırlardı.

Me'lumdur ki, 1923-cü ilde, XII-ci kurultayda „Partiya ve devlet kuruluşunda millî cehetler hakkında“ Stalin meruze etmiş. Kremlin öz itirafına göre bu meruze uzun illerce kommunist partiya-sının millî siyasetini teyin etmiş. Stalin kommunist partiya-sının millî siyasetinin böyük beynelxalk ehemiyetini keyd ederek dedi: „Biz Şerge göstermeliyiz ki Sovet İttifakı, onun azadlık bayrağı ve avangardıdır.“ Bakalım, Sovet İttifakı, bu son otuz ilde, Şerge nasıl bir bayrak vermiş. Her şeyden önce bunu keyd etmelidir ki, Şerg demokratik cumhuriyetleri: Türkistan, Kırım, İdil-Ural, Şimalî Kafkaz,

Azerbaycan, Gürcüstan ve Ermenistan, 1920-21-ci illerde, bolşevikler tarafından cebren işgal edilmişler.

Xalkları aldatmak için, bolşevikler demagogik şuarlardan da faydalanırlardı: „Her millet öz mükedderatını teyin etmekte büsbütün serbestdir“, „Çar Rusya mehkûmu milletlere hürriyet ve istiklâl.“ Bu devirde Lenin ve Stalinin Şerg xalklarına, bütün demokratik hürriyetler ve bilhassa kayıtsız şerttsiz istiklâl ved edici müracietini unutmamışız. Bunlar hepsi yalnız aldatıcı sözler idi. Feilde ise, bolşevikler işgal etdikleri Şerg cumhurriyetlerinin istiklâlını taptala, yarak, Kızıl esker zorbalıkları, çekist işkence ve idamları ile dolu kommunist diktatorluğunu kurdular.

Dini, millî kültürü, millî tarixi ayaklar altına almakdan çekinmediler. Otuz il bundan evvel, Stalin özü demişdi ki, „Şerg Sovet İttifakını bir tecrübe sahesi kibi sanır.“ Filhekike, bolşevikler Şerg cumhurriyetlerini tecrübe sahesine çevirerek, bu cumhurriyetlerin xalklarını da kommunist tecrübesini yapmak için heyvan kibi kullandılar. Meğrur Şerg xalkları bolşevik hökmanlığı ile, barışmazlardı ve üzerlerinde yapılan kommunist tecrübelerine dözebilmezlerdi. Şerg cumhurriyetleri Sovet despotizmi elehine amansız üsyanlar çıkartdılar.

Şerg cumhurriyetleri üzerinde bolşevik hökmanlığının yekünlarına gelince. Cebri işgalın ilk gününden bolşevikler bu memleketleri soymağa başladılar. Rekvizisyon hefteleri keçirilirdi, vaktde, trenler: neffle, pamukla, yunla, buğda ile, Moskva istikametine hareket edirlerdi. Hetta ev eşyaları ve kadınların ziynetlerini ellerinden alırlardı. Bir az sonra, 1922-ci ilin Dekabrında bütün cumhurriyetleri Sovet İttifakına sokdular. Yalnız yeni iktisadî siyaset devrinde Şerg cumhurriyetlerinin xalkları, başka Sovet mehkûmu xalklarla birlikde nisbeten rahat yaşayarak, Sovet hökûmetinin zeyifliğinden istifade edip öz millî kültürlerini inkişaf etdirmeğe yöneldiler.

Kreml buna çok dözmezd, „yerli nasyonalizm“ ve din elehine hücum keçdi. Bu devirde Şerg cumhurriyetlerinden, bolşeviklerin „istiklâl, hürriyet“ şuarlarına aldanıb ve ilk senelerde, bolşeviklere böyük xizmetde bulunan eski yerli kommunistler sürgün edildiler. 1929-cu ilde yeni iktisadî siyaset leğv olundu ve Stalin kollektivleşdirmesi devri açıldı. Köy ve şehirlerde, bolşevikler tarafından geyri proletar ünsürleri deye adlandırılan milyonlarca insanlar üzerine hücum başladı. Şerg cumhurriyetleri: Türkistan, Azerbaycan, Şimalî Kafkaz, Ermenistan, Gürcüstan, Kırım ve İdil-Ural misline tarixde rastlanmamış bu işkencelere karşı silâhlı üsyanlar çıkartdılar.

Bolşeviklere karşı bu silâhlı mübarize, 1933-cü ile keder devam et-

di. Bolşevikler, üsyançılara karşı divizya ve ordular göndermeğe mecbur oldular. Bolşevikler bu üsyanları kanlar içinde boğub, Şerg xalklarından amansızca intikam aldılar. Bundan sonra, derhal münevverler, millî kültür, din elehine bolşevikler yeni mücadile açdılar. Bu devirde bütün ireli gelenler ve din xadimleri imha edildiler. İkinci dünya herbi gedişinde olduğu gibi, herbden sonra, bolşevikler kitlevi hepisler, sürgünler, güllelemeleri xalkların topdan imhası ile, evez etdiler.

Kırım, Çeçen-İnguş, Karaçay-Balkar ve Kalmık xalkları büsbütün leğv edildiler. Pek az süren sakitlikden sonra, 1950-ci ilde, münevverler elehine yeni hücum başladı. İmdi Sovetler, mehkûm etdikleri milletlerin kültürünü, en'enelerini, adetlerini tarixde görünmeyen geddarlıqla kökünden gazıp atırlar. Onların kehraman tarixini heyasızcasına taptalayırlar. Sovet gazeteleri yazır: „12-ci kurultaydan sonra keçen bu otuz il zerfində, Stalinin rehberliğı altında, partiya çok milletli Sovet devletini kurmak üçün tasarlanan savaş proqramını ve millî meseleni praktiki suretde hell etmişdir. Doğrusu, Sovet devleti kurma proqramı çok savaşçı olmuş, yâni kütleli hepisler, sürgünler, güllelemeler, topdan mehv etme yolu ile hell edilirdi. İşte Lenin-Stalin millî siyasetinin astar üzü bundan ibaretdir. O zamanlar olduğu gibi, bu günde Sovetler öz aldatıcı „istiklâl“ „hürriyet“ şuarları ile Şergi Gerb elehine koymağa çalışırlar.

Hindistan, Pakistan, Mısır, İrak, Suriya, Libanon, İndonezya ve başka müstekil Şerg devletleri eyni hükuklarla Amerika Birleşmiş Devletleri, Böyük Britanya, ve Fransa ile birleşmiş Milletler Teşkilâtında dünya problemlerini hep birlikde hell edirlər. Lâkin bu iclaslarda Siz, Şerg memleketleri olan Sovet mehkûmu: Türkistan, Azərbaycan, Ermenistan, Şimalî Kafkaz, Kırım, İdil-Ural cümhurriyetleri mümessillerine raslamazsınız. Bir sözle, kommunist partiyanın millî siyaseti Şergi aldatıp, onu Kreml imperyalizminin xizmetçisi kılmak niyetini güdür. Sovetler, daima Şergi, inklâbın rezervi sayırlardı.

Bunu Stalin özü 12-ci kurultayda ehtiraf etdi. Görünmeyen arsızlık! Şergi „ehtiyat“ rezerv addetmek. Her kese bellidir ki, herhanki bir rezerv ehtiyat ona sahib olanın keyfine göre serf edilir. Rezervlerin talehi serf olunmaktır. Filheçike, memleketimizi cebren işğal eden bolevikler, xalklarımızı bütün zenginliklerimizle birlikte rezerve çevirerek istedikleri gibi serf edirlər. Çin ve Şimalî Koreya'nı istila eder etmez, ellerine keçen bu yeni rezervlerin kanını Sovet imperyalizmi interesleri yolunda akıtırlar. Hanki bir kuvve, öz inte-

resleri uğruna müstekil Hindistanın, Pakistanın, İranın, Mısırın, Suriyanın kanından istifade edebiler...

Şergin herhanki bir hür devleti özünü Kremlin rezervi, yâni kölesi halına sokmaz. Şerg memleketleri olan Türkistanın, Azərbaycanın, Ermenistanın, Gürcüstanın, Kırımın, Şimalî Kafkaz ve İdil-Uralın bedbaxt talehleri Şergin gözü önünde olmalı ve daima, onu öz kardaşlarının Sovet esaretinden kurtuluşu üçün mübarizeye çağırmalı. Xalklarımızın iniltileri, Şerg xalklarını Gerble daha sıkı dostluğa çağırır.

Azerbaycan Millî Birliğı

12-nci Kurultay

Otuz il bundan evvel, 1923-cü ilde Moskva'da Rusya kommunist bolşevik partiyanın kurultayı açıldı. Bu kurultayda, Lenin xestelik üzünden iştirâk edebilmedi. Bu zamanlar Sovet hökûmeti bütün üsyanları kan içinde boğub, öz ömrünü saxlamak üçün herbi kommunizmden, kommunizm nezeriyesi ile heç elakesi olmayan, yeni iktisadî siyasete keçmeğe mecbur olmuşdu. Eyni devirde, yâni 1922-ci ilin Dekabrında, bütün milletler xalklar zindanı olan Sovet İttifakına alınmışlardı. Stalinin „Rusya Kommunist partiyası Merkezi Komitesinin teşkilât hesabati“, „Partiya ve devlet kuruluşunda millî cehetler hakkında“ meruzeleri XII kurultayın esas meselelerinden idi.

Hesabatında, Stalin, özüne xas olan arsızlıkla proletar diktatorluğunun partiya diktaturası ile evez edildiğini bir emri vaki olarak bildirdi. Me'lumdur ki, proletar diktaturası, bele, kommunizmin dar çerçevesi içerisine yerleşemedi ve „Sovetler, amma kommunistlersiz“ şuarı altında savaşa kalktı. Bu evez edilme hakta, Stalin, otuz il evvel bunları deyirdi: „partiyanın rehberlik eden avangarddır, Hemkârlar İttifakı, Sovetler metbuat, kooperatifler, gencler teşkilâtı ise intigal mehanizmleridir.“

„Partiyanın rehberlik ede bilmesi üçün partiyanın etrafında geniş biteref kütleli aparatlar şebekesi olmalıdır, bu aparatlar partiyanın elinde ele bir vasitedir ki, partiya onların kömeyi ile öz iradesini fehle sinifine yetirir, fehle sinifi ise dağınık kütle halinden çıkıp partiyanın ordusuna çevrilir.“ Hemkârlar İttifakı ve başka biteref ictimai teşkilâtlar partiyanın intikal mexanizmi, partiyanın iradesi-

ni, emrini zehmetkeşlere yetiren rabite aparatı oldukları halda işçilerin intereslerini nece mudafie edebilerler? .

XII-ci kurultayda proletar diktaturasının partiya dikturası ile evez edildiği açıktan açığa kanunlaşdırıldı. Möhkemlenmiş Sovet hökümeti, artık ona tehlikeli olan proletariyatla hesablaşmazdı, proletariyatın üzerinde ağalık etmek lazım idi. . . Meruzenin sonunda Stalin, kommunistlerin yüksek siyasi sayıklık, amansızlık, xarici ve daxili düşmanlara karşı barışmazlık ruhunda terbiyelendirilmesi hakta gösteriş verdi. Sayıklığa, barışmazlığa, amansızlığa doğru bu çağırışlar bütün xalkların, her insanın hayatını zeharlemiş ve zeharlemektedir. XII-ci kurultayda „Partiya ve devlet kuruluşunda milli ceahetler hakkında“ gene de Stalin meruze etmiş.

XII-ci kurultayın 30-cu il dönümü münasibetiyle, Kremlin emri üzere milli cümhuriyetlerin gazeteleri bu mesele hakda bol-bol yazırlar. Onların fikrince-bu meruze milli mesele hakkında marksizm-leninizm nezeriyesine deyerli bir hediye dir. Bu meruze uzun illerce kommunist partiyasının milli siyasetini teyin etmiş. Stalin öz meruzesinde milli mesele hakkında kommunist partiyasının siyasetinin çok böyük beynelxalk ve daxili ehemiyetinden danışdı ve dedi ki: Sergin mezlum xalkları Sovet İttifakına bir tecrübe sahesi kibi baxırlar. Sovet federasyasında milli meseleni nümunevi bir suretde hell etmeli ve inkılâbımızın böyük ehtiyat kuvvetleri olan Şerge nümune göstermeliyik, bununla da onların federasyamıza ehtimadını, reğbetini kazanmalıyık.

Bu ise beynelxalk imperyalizmin meğlubiyete uğramasının başlanğıcı olacaktır.“ Staline göre, kommunist partiyasının milli siyaseti inkılâbın böyük ehtiyat kuvveleri hesabı olunan Şergi aldatmağa, cnu „inkılâbın“ yâni Sovet imperyalizminin xizmetine koymağa, Gerbe karşı kışkırtmağa tabi tutulmalıydı. Bütün Sovet gezeteçileri bağırlar ki, Stalinin sözləri imdi xususi kuvvetle seslenir, mezlum Şerg öz azadlığı ve istiklâli uğrunda imperyalist zülmüne karşı mübarizeye kalkışır. Biz Sovet gazetelerine deyiriz, bizim zamanımızda Stalinin sözlərinin heç bir ehemiyeti yokdur.

Şergin mübarizeye kalkışmağa ehtiyacı yok, çünkü o hür ve müstekildir. Hindistan, Pakistan, Mısır, Irak, Suriye, Libanon, İndonezya ve başka müstakil Şerg devletleri eyni hükuklarla Amerika Birleşmiş Devletleri, Böyük Britanya ve Fransa ile Birleşmiş Milletler Teşkilâtında dünya problemlərini hep birlikde hell edirlər, habele

de Sovetlerin intrigalarını ifşa edib suya düşürürler. Lâkin Türki-tan, Azerbaycan, Şimali Kafkaz, Gürcüstan, Ermenistan, Ukraina, Belorusya öyle de „xalk demokratları“ bu seadetden mehrumdurlar. „Xalk demokratları“ nümayendeleri Kremlin gösterişleri üzere çıkış edir, Vişinskinin emri ile ses verirlər.

Sovet gazeteleri yazır ki, 12-ci kurultaydan sonra keçen, bu otuz il zerfində, Stalinin rehberliğı altında, partiya, çok milletli Sovet devletini kurmak üçün savaş prağramını ve milli meseleni praktiki suretde hell etmişdir. Doğrusu Sovet devleti kurma prağramı çok savaşçı olmuş, yâni kan sel gibi akmış, hekiketen milli mesele de praktiki suretde, yâni kütleli hepisler, sürgünler, güllelemeler, bütün xalkları mehv etme yolu ile hell edilirdi. İmdi ise Sovetler mehkûm etdikleri milletlerin kulturalarını, en’enelerini, adetlerini, tarixde misli görülmeyen metodlarla leğv edir, amansızca onların keherman tarixlerini taptalayıb, onların milli şereflərini tehkir edirlər.

Biz çok esefleniriz ki, Polonya, Rumanya, Macaristan, Bulgaristan, Albanya, ve Çin xalkları Stalin milli meselesinin praktiki suretde hell edilmesine maruz kalmışlar. Malenkov 19-cu kurultayda dedi ki: „Ölkemizin xalklarının dostluğu şəraitinde bizim üçün heç bir daxili ve xarici düşman korkulu değıldir.“ Amma, Sovet İttifakı xalkları arasında Kreml diktaturasını müdafie üçün herhanki bir dostluk mevcut değıldir. Bolşevizme karşı mücadeleyi onlar dostluk şəraitinde yürüdürler.

Dönmez

TÜRKİYE HAKKINDA HEKİKET

Sovet İttifakında Türkiye elehine alevlenen kampanya Sovet heyasızlığının bütün serhedlerini aşmış. Gezetelerde, mecmualarda, romanlarda, çocuk kitaplarında Türkiye elehine saldırış mecburidir. Kreml ilk nöbde Kafkaz xalklarının Türkiye'ye karşı kışkırdır. İkinci dünya herbinden sonra, Sovetlerin, Türkiye'ni öz terefine çekmek geyretleri suya düşdü. Türkiye, Amerika Birleşmiş Devletleri ve bütün Gerble rabitesini daha sıklaşdırdı.

Amerika ile eskeri ve istisadî mükavileler bağladı; İtalya, Yugoslaviya ve İzraille danışıklara başladı; Aralık denizi bloku kurulmasına geyret etdi, Kreml Türkiye'ni „sülhen istila edebilmedi“. Hidde-tinden boğulan Kreml, Türkiye elehine şiddetli bir kampanya yürüdü. Promptovun „Ermenistan dağları“ adlı kitabı karşımızdadır. Bu kitab mekteb çocukları için yazılmış. Bu kitapda avtor Ermenistanın tebiyetini tesvir edir. Bu kitabın her sehifesinde Türkiye alehine hücum edilir. Komşu bir devlete karşı çocuklarımıza, bele, kin aşılır. Bu münasebetle, vetendaşlarımıza Türkiye hakkında hekiketi yetirmeği özümüze borc biliriz.

Her kese me'lumdur ki, millî inklâbın zeferinden sonra Türkiye Cümhuriyeti, herhanki bir imperyalist gayelerinden vazgeçerek, xalkının bütün geyretini kalkınmak, kuruculuk, yaratıcılık işine serf etmektedir. Her Türk çocuğuna vetene karşı sevgi, komşu ve bütün başka xalklara karşı hürmet aşılır. Türkiye komşu memleketlere karşı dayıma dostluk göstermiş. En göze çarpan, Türkiye'nin Yunanistana karşı münasibetidir.

Öyle görünürdü ki, bu iki memleket heç bir zaman barışmıyacak. Türkiye'nin semimiyeti yunanlıların bütün şüphelerini dağıtdı. Türkiye Yunanistanı dayıma destekliyerek, ağır günlerde onun yardımına koşdu, böylelikle bu iki memleket arasında sarsılmaz bir dostluk yarandı.

İkinci dünya herbini başlanğıçında, Türkiye Gerbi desteklemekle demokrasiye'ye oldukça değerli hizmetlerde bulundu. Eğer Türkiye Kremlin tekliflerini kabul edip, Stalin-Hitler İttifakına koşulsaydı ikinci dünya herbini gedişatı nasıl olardı eceba? Bunu idrak etmek için xeriteye bir nezer atmak kifayetdir. Bunun büyük ehmiyetini her kesten fazla kıymetlendiren Çerçil, o zaman, Türkiye ile İngiltere arasında İttifak mügavilesinin imzalanmasını sevincleri ile bildir-

mişdi. İkinci dünya herbi bitdikden sonra, Türkiye Sovet İttifakı te-cavüzkârlığının karşısında yalnız dayandı. Türkiye Sovetlerin bütün teleblerini redd etdi.

Hem de Sovetlerin hücumu keçdiği tekdirde tek başına herb edeceğini göz önüne alarak redd etdi. Eğer o zaman, Türkiye Kremlin teleblerini kabul etseydi, bugün Hür Dünya Kremlin elinde bir oyuncak olacaktı. Gene de bu kehremanlığı ile Türkiye, Hür Dünya'ya, hürriyete, demokrasiye büyük hizmetlerde bulundu. Türk xalkı kan tökülmesiden nifret eder. Böyle müezzem inklâbları: Sultanlıktan Cümhuriyete, tek parti sisteminden tam demokrasiye bir damla kan akıtmadan yaptı.

Koreyada ise Türkiye'nin evladları, insanlığın seadeti için kanlarını esirgemirler. Türkiye, hür insanlığın kommunizmi önleyen sarsılmaz bir kalesidir. Türkiye'ni, herhanki bir xalka karşı tecavüzkâr göstermek heyasızlıktan başka bir şey değil. Şüphesiz ki Türkiye bütün hür memleketlerle birlikte, bolşevizm zülmü altında inleyen bütün xalkların ve onların içinde komşusu Kafkaza daxil olan Ermenistan, Gürcüstan, Şimalî Kafkaz ve Azerbaycan xalklarının hürriyete kavuşmasını semimiyetle alkışlıyacak.

Öner

Sovet imperyalizmi

İkinci dünya herbinden sonra, Sovetlerin Türkiye'yi „sülhen istila etmek“ yolunda bütün teşebbüsleri suya düşdü. Türkiye Kremlin heyasızca teleblerini redd etdi ve yalnız olarak Sovet İttifakının te-cavüzkârlığını püskürttü. Böyle bir hareketle Türkiye Hür Dünya-ya, Hürriyete ve Demokrasiye oldukça büyük xizmetlerde bulundu. Bunun yüzünden Kreml Türkiye elehine şiddetli bir kampanya açdı. Son vaktlarda Sovet İttifakında Türkiye elehine yürüdülen kampanya, Sovetlere has olan heyasızlığın serhedlerini aşmış. Gezetlerde, mecmualarda, romanlarda, çocuklara aid kitaplarda, elmi eserlerde Türkiye elehine çıkış mecburidir.

İmdi, bizim tarixçilere emr olunmuş Yakın ve Orta Şergin, bilxassa Türkiye ve İranın tarixini işlesinler. Esirlerden beri gûya Türkiye ve İranın Azerbaycana ve bütün Kafkaza karşı besledikleri te-cavüzkâr siyasetini ifşa etsinler. Eyni zamanda emr olunmuş Azerbaycan xalkının, gûya Türkiye ve İran istilaçlarına karşı yürüt-

dükleri mübarizesini aydınlatınsınlar. Dostlarımız ermeni, gürcü ve başkalarının Türkiye'ye karşı kışkırtmakla beraber, Sovetler Türk halklarını psikolojik terefdan herbe hazırlamakda Sovetler aşağıdaki metodlardan istifade edirlir: 1) Onların Türk olmadıklarını isbat kalkışirlar; 2) Onların ezeli düşmanı olarak Türkiye ve İrani gösterirlir.

1919-cu ilden ise Amerika Birleşmiş Devletleri bütün Kafkazi, Türkistani, Kırimi ve İdil-Uralı istila edip müstemlekeye çevirmek niyetleri besleyirmiş. Hetda Stalin dilçiliğe aid „icadlarında“ Türkiyeni rahat bırakmıyor. Stalin yazır: „Yüz illerce Türk assimiliatorları Balkan halklarının dillerini saktalamağa, pozmağa ve büsbütün aradan kaldırmağa çalışmışlar.“ Bu yalanların en igrencidir. Tarihi faktlar bunun tam eksini gösterir. Türkler, imperatorluklarına daxil olan milletlerden o keder kelime benimsedilerki, Türkler için anlaşılmayan osmanlı dili meydana geldi. Otuz ilden beri Türkiye Cümhurriyeti Türk dilini yeniden berpa etmek için çalışır.

millet elehine rus milleti de daxil, herhanki bir Türke kin aşılır. Türkiye'ye gelib müsafirperverliği gören Vrangelçiler deyirlirdi: „Biz - ruslar ömür boyu Türklere karşı herb etdik, Türkiye'ye vardıkdan sonra Türklerin en eyi millet olduklarını öğrendik.“ Bugün bütün rus demokratları Türkiye elehine yönelmiş Sovet imperyalist siyasetini tekbiş edirlir. Hetda Lenin Ekim ayı günlerinde „Dardanelin istilası uğrunda rus kanı akıtmıyacayız“ deyc bağırırdı.

Sovet İttifakında bütün halklara Türkiye elehine kin aşılırırken, Türkiyede bunun eksine raslayırız. Orada Türklere, çocuklukdan, komşu ve bütün halklara karşı hörmet aşılır. Orada herhanki bir

Bugünkü Sovet diktatorları ise mehkûm halkları psikolojik terefdan, Dardaneli istila ve bütün dünya'ya Sovet istibdadının yayılması uğrunda herbe hazırlayırlar. Amma, müveffeğ olmiyacaklar. Demokراسi bir hâkim olarak kommunizmi ve Sovet imperyalizmini ölüme mahkûm etmiş. Hür halklarla birlikde Sovet mahkûmu halklar barışmaz savaşıla bu hökmü yerine yetirecekler ve Tek bir Hür Dünya kuracaklar!

Kulam Azeri

MALENKOV'UN HİDROJEN BOMBASI

Sovet İttifakı nazirlir şurasının sedri Malenkov'un, Baş Sovetin sonuncu sesiyasında söylediği esrarengiz nitkini her halda xatırlamamış deyilsiniz. Her şeyden evvel keyd etmek lazımdır ki, Malenkov'un Baş Sovetde söylediği mevzübehs nitki ve keşf etdiyi hid-

rojen bombası yalnız bütün dünya için deyil, aynı zamanda kurul-tay salonunda oturan sözde Xalk nümayendeleri için de gözlenilmez oldu. Özüne, sülh-perverlik süsü takan Sovet baş nazirinin bu çıkışı, heç şübhesiz Sovet halklarının da nezeridikketini özüne celb etmemiş deyildir.

Malenkov'un Stalin'in ölümünden henüz beş ay sonra hidrojen bombasını keşf ederek, sülh-perverlik manevrasına başlamasından iki mühüm meksedi vardı: Bunlardan biri hem Sovet ve hem de ümumi-dünya efkâri-ümumiyesinin gözlerini bağlamak, Sovetlerin artık rehme geldikleri hakda onlarda büyük xiyal ve ümid kışkıcım-ları yaratmağa çalışmaktır. İkincisi ise, Azad Dünya devletlerinde büyük vahimeler yaratarak, onları bir-birlerinden ayırmak ve bu da olmasa, onları biterefleştirmekdir.

Sovetlerin her iki gayesi sülh sever halklar için korkuludur. Çünkü, Kremlde hökmdarlık edenlerin hamısı bütün tarix boyu, „parçala hökm et“ şuarından istifadelenmişdir. Bunu çarlar boyle etmiş, Lenin buna sadik kalmış, Stalin bu şuarı her zaman teklid ve tetbik etmişdir. Tebii imdi Malenkov da öz nevbesinde aynı siyaseti devam etdirecektir. Malenkov'un deyil yalnız atom, aynı zaman da hidrojen bombası vahimesinin toxumlarını sepmesi, Kremlin Gerb demokratiyasını parçalamağa çalışmasından ve onların nifak salmakdan başka cür kıymetlendirile bilmez.

İmdi artık imperyalist agenti damğası vurularak hepse atılan Beriya da dahil olmak üzere, Stalin'in yeni varisleri demokratik gerb ölkelerini bir-birlerinden ayırmak için, bir sıra ciddi tedbirlere baş vurdular. Lakin, onlar bu manevralarında müveffekiyet kazana bilmediler. Çünkü, gerb halkları, Sovetleri artık tam olduğu gibi tanıyırlar ve Kreml hâkimlerinin hansı mayadan yoğ-rulduğunu gözel bilirlir. Çünkü, Yunanistan, Berlin, Koreya ve Hindicğin hadiseleri Sovetlerin hekiki simasını bir ayna gibi eks etdirdi.

Malenkov'un hidrojen bombasını keşf eden nitkinde çok maraklı bir yer vardır. Onun öz sözlerine göre, Sovet baş nazirinin boyle bir beyanatda bulunmasına, sebeb Gerb ölkelerinin Sovet İttifakını zeif bir ölke gibi tesevvür etmeleri olmuşdur. Lakin, Malenkov beyanatının sebebini buna bağlamasaydı, ehtimalki nitkinin te'sirini daha çok mühafize etmiş olacaktı. Çünkü, Zeifler heç bir zaman malik olmadığı küvvete güvener ve bununla başkalarını hedefliyor. Gerbliler Sovet İttifakının zeif olduğunu Stalin devrinden bile, bilir ve söylüyürlir.

**Sayın okuyucularımızın
Yeni Yılını kutlular, ve
büyük Allahtan seadetler
dileriz.**

Azerbaycan Milli Birliği

İçindekiler:

Ceyhun Hacıbeyli: Koordinasyon Merkezinde ihtilaf	1
DR. Aziz Alpaut: „Ya Rusya ile beraber veya ona karşı“	4
Arzenidze: Sovyetlerin yeni manevraları	7
Peter Alan-Salamov: Hür dünyanın sarsılmaz kalesi	7
Azeri: „Stalin Dilçi“	9
„Azerbaycan“: Otuz yıl evvel	13
Ceyhun Hacıbeyli: Şamahı mehkemesi (son)	14
Karabağlı: Bağirovun son çıkışı	17
„Azerbaycan“: Azerbaycan Millî Birliğinin Şerg xalklarına müracaatı	20
Dönmez: 12-ci Kurultay	23
Öner: Türkiye hakkında hekiket	26
Kulam Azeri: Sovet imperyalizmi	27
M. Musazade: Malenkov'un hidrojen bombası	28